

26. Віхров О. П. Фінансове право: Конспект лекцій / О. П. Віхров, С. О. Ніщимна // Чернігів: ЧДІЕУ. 2002. – 280 с.

27. Бюджетна система: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – 2-ге вид., перероб. і доп. / В. М. Опарін, В. І. Малько, С. Я. Кондратюк, Г. Б. Коломієць. – К.: КНЕУ, 2002. – 336 с.

28. Розпутенко І. В. Бюджетний процес / І. В. Розпутенко – К.: Вид-во УАДУ, 1997. – 60 с.

29. Фролов С. М. Науково-методичні засади розвитку інституціональної складової бюджетного менеджменту / С. М. Фролов, Є. О. Балацький,

М. А. Деркач // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць. – Суми, 2011. – Вип. 32. – С. 325-332.

30. Бюджетний менеджмент: Навч. посіб. / Л. В. Панкевич, М. А. Зварич, П. Я. Могиляк, Б. І. Хомічак. – К.: Знання, 2006. – 293 с.

31. Бюджетне планування як елемент управління бюджетом / І. С. Микитюк // Економічний вісник університету. – 2014. – Вип. 22(1). – С. 230-234. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2014_22%281%29_43

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ ПОДАТКОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ІНШИМИ СКЛАДОВИМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

THE RELATIONSHIP BETWEEN TAX SECURITY AND OTHER ELEMENTS OF FINANCIAL SECURITY

У статті розглянута взаємодія податкової безпеки з іншими складовими фінансової безпеки. Виявлено, що фінансовий стан однієї складової напряму залежить від стану іншої та впливає на загальну фінансову безпеку. Всі вони базуються на єдиній економічно-політичній основі суспільства, сталих засадах фінансової політики, які реалізуються через фінансову систему. Зроблено висновок, що для забезпечення ефективних трансформацій, потрібно знайти механізм, який дозволить досягти фінансової стабільності усіх секторів економіки та сприятиме економічному зростанню.

Ключові слова: безпека, складові фінансової безпеки, фінансова безпека, податкова безпека, податки

В статье рассмотрено взаимодействие налоговой безопасности с другими составляющими финансовой безопасности. Выявлено, что финансовое состояние одной составляющей напрямую зависит от состояния другой и влияет на общую финансовую безопасность. Все они базируются на единой экономическо-политической основе общества, устоявшихся началах финансо-

вой политики, которые реализуются через финансовую систему. Сделан вывод, что для обеспечения эффективных трансформаций, нужно найти механизм, который позволит достичь финансовой стабильности всех секторов экономики и будет способствовать экономическому росту.

Ключевые слова: безопасность, составляющие финансовой безопасности, финансовая безопасность, налоговая безопасность, налоги.

The article studies the interaction of the tax security with other components of financial security. Revealed that the financial state of a component depends directly on the others and affect the overall financial security. All of them are based on a single economic and political basis of society, sustainable principles of fiscal policy, implemented through the financial system. It was concluded that to get an effective transformation, there is a need to find a mechanism that will achieve the financial stability of all sectors of the economy and lead to the economic growth.

Key words: security, components of financial security, financial security, tax security, taxes.

УДК 336.22

Голіков С.С.

аспірант кафедри фінансів
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Постановка проблеми. Основою для забезпечення соціально-економічного зростання, розвитку виробництва та поліпшення добробуту населення є зміцнення та оновлення фінансової системи. Вона є так званим «мозком» економіки [2, с. 5]. Для успішної реалізації цієї мети необхідно розробити та реалізувати комплексну програму оздоровлення фінансів, яка буде враховувати інтереси держави, домогосподарств та населення. Крім того не потрібно нехтувати особливостями функціонування складових фінансової системи, які є не лише взаємов'язаними, але й взаємозалежними. Фінансовий стан однієї складової напряму залежить від стану іншої та на загальну фінан-

сову безпеку. Всі вони базуються на єдиній економічно-політичній основі суспільства, сталих засадах фінансової політики, які реалізуються через фінансову систему [6, с. 93].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Більшість досліджень присвячена проблемам взаємозв'язку між різними складовими фінансової безпеки, проте, недостатня увага приділяється впливу податків у кожній складовій фінансової безпеки.

Переважна більшість вчених акцентують свої дослідження на рівні підприємства, тобто на мікрорівні. Тому необхідне подальше дослідження взаємозв'язку податкової безпеки із кожною із

складових. Суред вітчизняних науковців слід відзначити О. Баранецьку [1], О. Барановського [2], Ю. З. Варналія [3], Ю. Іванова [7], С. Гасанова [4], В. Загорського [6], С. Кульпінського [8]; серед зарубіжних авторів – О. Ареф'єва, В. Кашин, В. Пономарьова, В. Сенгачов, Д. Тихонова та ін.

Постановка завдання. Дослідити вплив кожної складової фінансової безпеки на податкову безпеку. Для цього необхідно проаналізувати кожну складову та виявити взаємопов'язані проблеми з податковою безпекою.

Виклад основного матеріалу. Тенденція взаємодії між складовими фінансової сфери, які останнім часом носять мінливий характер та мають непередбачуваність наслідків для національної економіки, зумовлює наявність їх впливу на макроекономічну ситуацію в державі. На сьогодні очевидно, що необхідно реформувати та модернізувати специфіку роботи усіх сфер народогосподарського комплексу України та інших секторів господарства, які опинилися під впливом внутрішніх та зовнішніх загроз на межі глибоких деформацій. Таким чином, щоб забезпечити ефективні трансформації, потрібно знайти механізм, що дозволить досягти фінансової стабільності всіх секторів економіки та сприятиме економічному зростанню.

Природно, що для досягнення ефективних трансформацій необхідно змінити вектор бюджетних та податкових реформувань [6, с. 90]. Основна суть полягає у поєднанні державних видатків із інструментами податкової політики [4, с. 25-27], що і сприятиме податковій безпеці держави. Проте, немаловажливий вплив мають й інші складові фінансової безпеки такі, як бюджетна, грошово-кредитна, валютна, інвестиційна, боргова, банківська безпека, фондова та страхова безпека.

Гарантування безпеки держави, регіонів та суб'єктів господарювання є однією з найважливіших умов розвитку суспільства, у той час, як поняття безпека під впливом трансформації організаційно-правових форм власності перемістилося з площини державних інтересів у площину реальної економіки, де торкається рівнів регіону та суб'єктів господарювання, що зумовлює необхідність дослідження актуальних питань та проблем децентралізації, без функціонування яких не можна досягти державної безпеки.

Найбільш узагальнюючий макроекономічний показник, який показує ступінь розвитку економіки у регіонах, є внутрішній регіональний продукт, який має дорівнювати валовому внутрішньому продукту [3]. Проте, якщо ВВП розраховується виробничим методом та є збалансованою величиною з його фактичним використанням домогосподарствами, державними органами, чистим експортом та інвестицій, а вироблений ВРП може не співпадати із фактичним його використанням через явище міжбюджетного перерозподілу [12]. Така проблема

є нагальною та її необхідно вирішувати державі, так як дані невідповідності у розвитку регіонів іноді необґрунтовані та не має суттєвих передумов для нерівномірного соціально-економічного розвитку регіонів України.

Задля гарантування податкової безпеки держави необхідно ефективно наповнювати бюджет країни для можливого фінансування видаткової частини, яка полягає у сплаті платниками податків за суспільні блага. Таким чином, рівень податкової безпеки держави залежить напряму від діяльності платників податків, дотримання законодавчо-визначених норм по сплаті податків та зборів.

Задля збільшення податкових надходжень до бюджету потрібно не лише, щоб розширювалося виробництво, але й зростала кількість працюючих та підвищувалася їх оплата праці, зростала ефективність діяльності підприємств та їх прибутки, яка є ще недостатньою на сьогоднішній день, через що бюджет недоотримує щороку мільярди гривень. Згідно статистичних даних, 31,9% підприємств в Україні є збитковими (сума збитків за 2015 рік – 230,6 млрд грн, за 2014 рік – 37,7% збитковості або 389,1 млрд грн).

Присутність такої збитковості у підприємствах призводить не лише до недоотримання коштів до бюджету, але й забезпечує відсутність самофінансування [6, с. 111]. Проте, в умовах сьогоднішнього, багато підприємств ховають свої прибутки у тіні, а інвестування за рахунок нечистих грошей дає їм можливість швидко наростити виробничі темпи, що позбавляє чесний бізнес конкурентних переваг. Такі процеси супроводжуються пониженими прибутками чесного бізнесу та меншими податками до бюджету. Крім того, існує також корпоративне відмивання грошей, коли прибутки використовуються з метою самофінансування, виплати зарплат співробітникам, на виплату кредитів, що складає більше 7% неплатежів підприємств до бюджету [10, с. 34].

Крім того, через нереєстрацію великої кількості підприємств, несплата ними податків, виплата заробітної плати у конвертах – це величезні втрати не лише для бюджету, але й для пенсійного та страхового фондів. Проблема із дефіцитом грошового забезпечення пенсійного фонду є дуже гостра в умовах демографічних проблем таких, як вимирання нації, зменшення народжуваності, збідніння населення, еміграційних процесів, що негативно позначається на фінансовій та податковій безпеці держави.

Тому слід детінізувати економіку, що дозволить підвищити рівень легітимності бізнесу та сприятиме тенденції до збільшення податкових відрахувань у бюджет, що у перспективі покращить стан податкової безпеки держави. А зміни, які слід провести у державних фінансах у частині нормативного та правового забезпечення діяльності гос-

подарств, буде стимулом для домогосподарств здійснювати відкриту підприємницьку діяльність.

Існує також прямий зв'язок між домогосподарствами та дохідною частиною бюджету, оскільки до бюджету надходять кошти від сплати наступних податків: податку на доходи фізичних осіб та відрахувань із заробітної плати. Беручи до уваги факт, що середня зарплата в Україні знаходиться на досить невисокому рівні [11], і у 2015 році підвищилася лише у 1,2 рази (4482,35 грн у 2016 році та 3661,41 грн у 2015 році), то існує проблема недоотримання коштів до бюджету через трудову міграцію населення з метою пошуку кращого рівня оплати праці для забезпечення проживання.

Проте, слід зважати на той факт, що трудова міграція за кордон є значно вищою за статистичну, оскільки значна частина мігрантів працює тимчасово або неофіційно. Тому велика частина цих доходів не враховується і з них не сплачуються податки та відрахування.

Населення має усвідомити про необхідність податків для поліпшення загального соціально-економічного становища та соціального добробуту [7]. Тому необхідно поєднувати заходи з реформування системи оподаткування та усвідомлення необхідності обов'язково проводити податкові платежі має призвести до підвищення загального рівня податкової безпеки держави.

На сьогодні Національний банк України є одним із учасників бюджетного процесу та тим органом, який проводить фінансування дефіцитів державного бюджету. Хоча скорочення дефіциту таким способом є небезпечним та небажаним, бо внаслідок цих дій зростає інфляція. На жаль, цей метод державного впливу на дефіцит бюджету нерідко використовується в Україні.

Якраз при появі інфляції можна прослідкувати зв'язок між податковою політикою та інфляцією [2, с. 115]. Це виявляється в тому, що інфляція створює економіку та створює можливість виникнення інтересу інфляційної зацікавленості. До виявів такої поведінки можна віднести переорієнтацію податкової політики до вирішення податкових проблем завдяки інфляційному процесу.

Зазвичай при стійкій інфляції з'являється інфляційний податок, він використовується керівництвом держави задля фінансування дефіциту бюджету та виникає через експансіоністську монетарну та податкову політики [3]. Для запровадження інфляційного податку непотрібно запровадження законів чи податкових інспекцій. Інфляційний податок сплачують домогосподарства при зростанні загальних цін, коли вони витрачають все більше грошових ресурсів. За інфляційного податку зазнають збитків ті, хто має фіксовані доходи. Звичайно, інфляція деструктивний характер для ринкового механізму, ціни втрачають звання носія об'єктивної інформації, а суб'єкти

ринку вже не можуть при таких умовах приймати адекватні рішення. Це є описання економічних втрат. Більш деструктивними є соціальні наслідки інфляції. Всі соціальні виплати (пенсії, індексація зарплати працівникам державних установ) повністю залежні від інфляції. Звичайно, краще щоб вона була низькою. Також слід враховувати, що при рості інфляції ростуть і ціни на всі товари та послуги, а усілякі надбавки та виплати суб'єкти домогосподарств отримують згодом через інфляцію [1, с. 17-18].

Тому необхідно дотримуватися оптимального та контрольованого рівня інфляції, за якого буде можливість подолання ринкових деформацій та формування необхідної дохідної частини бюджету, необхідної для виконання покладених на державу функцій. У той же час підтримка стабільності цін та податкової збалансованості є найефективнішими способами розвитку економіки, що сприятиме досягненню податкової безпеки держави.

Здатність у повному обсязі обслуговувати та погашати державний борг є одним із основних показників стабільності фінансової системи країни, що закріплює за державою статус надійного партнера-позичальника та відчиняє можливості до нових запозичень на ще вигідніших умовах [3]. Таким чином проблема дотримання боргової безпеки є дуже актуальною, адже це є одним із визначальних чинників здорового макрофінансового становища держави.

При перевищенні гранично-допустимого обсягу боргу можуть виникнути проблеми здатності держави виконувати власні зобов'язання перед кредиторами у повній мірі. За 2016 рік найбільші борги [14] у Японії (250,40% ВВП), Греції (179,00% ВВП), Лівія (139,00% ВВП), Італія (132,00% ВВП), США (104,17% ВВП), Великобританія (89,30% ВВП), Угорщина (74,10% ВВП), Німеччина (68,30%) Польща (54,40%). В Україні цей показник становив на 31.12.2016 80,97% ВВП.

Як бачимо, в Україні борг значний, але не критичний. Наявність критичного рівня боргу є загроза для податкової безпеки держави, оскільки рівень боргу завжди збільшується швидшими темпами, ніж номінальний ВВП, тому уряду країни-боржника необхідно постійно виділяти значну частину коштів не лише для погашення відсотків, але й тіла по боргу. Ці додаткові витрати зменшують загальну базу видатків, які зазвичай повністю розписані під необхідні проекти у держави.

Важливим аспектом проблем державного боргу є раціональне та ефективне використання зовнішніх запозичень [7]. Адже зовнішні позики необхідно направляти на такі потреби, як зменшення бюджетного дефіциту, збільшення золотовалютного резерву, стабілізація фінансового сектору, рефінансування тощо. Грошові кошти із зовнішніх запозичень нерідко закладаються у бюджеті, тому

при несвоєчасному, неповному виконанні бюджету або неотриманні позик є ймовірність виникнення загроз для бюджетних, інфляційних, валютних безпек держави. Крім того, вони можуть пригальмувати низку важливих державних програм, погіршити стан платіжного балансу. Також це може сповільнити та поставити під сумнів можливість реалізації проектів з випуску державних єврооблігацій та негативно вплинути на бажанні іноземних інвесторів вкладати кошти в економіку України. З іншої сторони, заподіяна шкода від нераціонального та неефективного використання запозичених коштів може принести ще більшу шкоду, ніж цілком відсутність запозичень [2, с. 272].

Гарантом безпеки та розвитку держави є гроші іноземних інвесторів. Їх постійному збільшенню та ефективному використанню має сприяти монетарна, податкова, інвестиційна, митна політики держави. Основним критерієм оцінки інтересу іноземних інвесторів до залучення коштів у певну галузь є врегульоване законодавчо-правове поле.

Крім того, для отримання позитивних тенденцій у інвестиційній діяльності необхідно мати сприятливий податковий клімат в державі: допустимий рівень дефіциту бюджету та прийнятне боргове навантаження на бюджет [3]. Адже будь-який іноземний інвестор та кредитор сприймає високий рівень боргу, як показник неефективного управління та неадекватної фінансової політики позичальника. Тому, поки податковий клімат не буде сприятливим, Україну і надалі будуть розглядати, як надзвичайно ризикову для інвестування. Таким чином, у разі розвитку сприятливого інвестиційного клімату з мінімальним ризиком для інвесторів та кредиторів, регульованість їх правового захисту зробить можливим не тільки збільшити інвестиційні потоки до України, але й стане гарним індикатором розбудови ринкової інфраструктури. Це зміцнить державний ринок цінних паперів, що у свою чергу покращить податковий та бюджетний стан. Крім того, покращений стан інвестиційної безпеки за умови сприятливого інвестиційного клімату дозволить залучити гроші українського походження, які наразі осідають на офшорних рахунках, що буде необхідно для покращення економічного становища країни [2, с. 363].

Для того, щоб збільшити інвестиційну привабливість України як країни-донора, необхідно підвищувати податкову консолідацію та оздоровлювати банківську безпеку. Так згідно із статистичними даними, найбільша кількість інвестицій з України йде у Кіпр – 89,9% загального обсягу інвестицій (5930,5 млн дол. США), Російської федерації – 2,2% (144,2 млн дол. США), Латвія – 1% (67 млн дол. США).

Підсумовуючи усе вищавказане, можемо стверджувати про наявність тісного взаємозв'язку між податковою та інвестиційними безпеками.

По-перше, привабливість у податковому аспекті дозволить залучати інвестиції до всіх сфер економіки та в той же час втримувати відтік капіталу до офшорних фондів та іноземних держав. Що у свою чергу збільшить виробничий та податковий потенціал української економіки, збільшивши надходження до бюджету. По-друге, при залученні прямих іноземних інвестицій зменшується необхідність у зовнішніх запозиченнях та полегшується тягар зовнішньої заборгованості та в окремих випадках може принести доходи до бюджету.

Іншими важливими загрозами на нинішньому етапі розвитку держави, що негативно впливають на податкову безпеку держави та суспільства, є низький рівень грошово-кредитної та валютної безпеки [3]. Зростаюча «доларизація» економіки держави є одним із виявів цієї проблеми. Її суть полягає у витісненні більш сильною іноземною валютою української гривні. Причинами цього явища є недосконалість законодавства з використання в обороті країни іноземної валюти, низька довіра населення до національної валюти, її регулярна девальвація та інфляційні очікування, слабкий розвиток фондового ринку не дає достатніх можливостей для інвесторів вкладати кошти у гривні, збільшення частки банків з іноземним капіталом, постійні запозичення уряду у іноземних валютах та грошові перекази українських мігрантів з інших країн [5].

В умовах сьогодення через недовіру до банківської системи та загострену кризу спостерігається масове вилучення іноземної валюти з поточних рахунків та збереження валюти на руках у населення. Крім того ще одним негативним наслідком доларизації для національної економіки є зменшений вплив національного банку на монетарну сферу, що у свою чергу обмежує вплив та ефективність грошово-кредитної політики.

Основним завданням грошово-кредитної політики є забезпечення стабільності національної грошової одиниці, проте, задля підвищення конкурентоспроможності економіки та здатності протидіяти зовнішнім загрозам, було прийняте рішення перейти до гнучкого валютного курсу. Такі дії національного банку можна пояснити, оскільки не можна постійно використовувати золотовалютні резерви для підтримки курсу гривні. Останні 15 років в Україні використовувався фіксований обмінний курс, проте, через початок співробітництва з МВФ було прийнято рішення використовувати плаваючий валютний курс та поступово переходити до режиму таргетування інфляції.

Таким чином, серед основних напрямів зміцнення грошово-кредитної та валютної безпеки, є підвищення монетизації економіки, зменшення рівня доларизації національної економіки, підвищення довіри до національної валюти та зменшення частки банків з іноземним капіталом.

Банківський сектор, який є інструментом забезпечення інвестування економіки та кредитування суб'єктів господарювання, потребує суттєвого вдосконалення [3]. З метою подолання величезних банківських деформацій мають бути задіяні як органи державної влади, так і комерційні банки. Вже третій рік поспіль банківська система показує негативні фінансові результати діяльності. У 2009-2011 роки банківська система знаходилася у спаді через світову фінансову кризу, але вже у 2012-2013 роках почала відновлювати свою прибутковість. Проте, у 2014 році через погіршене макроекономічне становище банківський сектор отримав 53 млрд грн збитків у 2014 та 67 млрд грн у 2015 роках. Основною причиною такої збитковості було погіршення становища позичальників банків та їх платіжної дисципліни через різні фактори такі, як зменшення платоспроможного попиту населення, зростання безробіття, досить слабке відновлення розвитку промисловості після тривалого спаду тощо. За 2014-2016 роки з банківської системи України вийшли 82 банки. Позитивним аспектом цього явища є так зване очищення від неефективних, корупційних, непрозорих банківських установ [8, с. 119-120].

Іншим загрозливим чинником є зменшення частки банків з українським капіталом та зростання ваги банків з іноземним капіталом до 56% на 1 жовтня 2016 року. Також відбувається скорочення кредитного портфеля банків (питома вага процентного доходу від надання кредитів за останні 3 роки зменшилася до 68% у 2015 році). Основними стримувальними причинами є зниження ділової активності у корпоративному секторі, зменшення платоспроможного попиту населення, висока привабливість купівлі державних цінних паперів та короткострокових сертифікатів НБУ.

Негативним явищем у функціонуванні банків з позиції податкової безпеки держави є проведення ними готівкових розрахункових операцій [7]. Ці операції не оподатковуються та не відображаються на банківських рахунках. Наразі вже багато країн зменшили рівень корупції шляхом переходу на безготівкові розрахунки. Таким чином всі ділові операції стали контрольовані, проводяться через банки та підлягають оподаткуванню.

З точки зору податкової безпеки держави, необхідно звертати увагу на активне запровадження підтримки банків із великим відсотком проблемних активів [8, с. 118-121]. Поширення рефінансування банків у останні роки вимагає поглибленого наукового дослідження, щоб не допустити виникнення негативних податкових наслідків. Наслідки можуть бути як прямими, та виявлятися одразу після уведення коштів до банківських установ, так і непрямыми, коли результати виявляються через певний час та значно підвищують рівень державного боргу. Таким чином, взаємозв'язок банків-

ської безпеки із податковою безпекою держави є очевидний.

Іншою проблемою, яка має загрозливий характер на соціальне та економічне становище держави та суспільства, є низький рівень страхової безпеки [3]. Всім країнам колишнього СНД властива нереалізованість потенціалу розвитку страхового ринку. Не відстає від цих тенденцій і Україна, страховий ринок якої зазнав суттєвих деформацій у кризовий період. Основними причинами цього є зниження рівня платоспроможного попиту населення на послуги страхових компаній, припинення кредитування банківськими установами та активність страхування державного сектору знизилася через дефіцити Державного бюджету та несвоєчасність його прийняття.

На жаль, наразі підтримка страхування в Україні знаходиться на мінімальному рівні, проте, у сучасних умовах необхідно реформувати та розвивати даний сектор економіки, що зможе стимулювати стійкість стану осіб, економіки та країни.

В Україні існує проблема обмежених ресурсів Пенсійного фонду, яка носить загальнодержавний характер [2, с. 78-83]. Існування цієї проблеми негативно позначається як на дохідній, так і на видатковій частині державного бюджету, оскільки при нестачі коштів у Пенсійному фонді з бюджету шляхом трансфертів перенаправляються кошти, які було заплановано використати на виконання запланованих державою видатків [9, с. 80-84]. Тому необхідно окрім існуючого обов'язкового пенсійного страхування ще запроваджувати обов'язкове накопичувальне пенсійне страхування. Крім того, розвинутий страховий ринок України дозволить зменшити навантаження на державний та місцеві бюджети, у частині відшкодування при природних або техногенних катастрофах, вирішенні проблем соціального забезпечення шляхом перенаправлення витрати держави на соціальні виплати з коштів державного бюджету до страхових виплат, а справедливе оподаткування страхової справи стане надійним джерелом доходної частини бюджету [13, с. 1-2].

Отже, страховий ринок є перспективним сектором фінансового ринку України, розвиток якого потребує стимулювання з боку держави. Проте, реформи, які запроваджуються в країні лише призводять до його занепаду. Тому замість того, щоб сліпо копіювати зарубіжний досвід, необхідно пристосовуватися до особливостей фінансового ринку України та страхового, зокрема, і впроваджувати свої реформи.

Висновки з проведеного дослідження. У статті досліджені основні проблеми кожної зі складових фінансової безпеки, виявлено, що кожна з них дуже тісно пов'язана з податковою безпекою. Для вирішення проблем необхідно

запроваджувати комплексний підхід, який дозволить виявити низку джерел та факторів, з'ясує сутність кожного ризику та можливі наслідки дії цих ризиків на податкову безпеку країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Баранецька О. Вплив інфляційного податку на фіскальну безпеку держави / Ольга Баранецька // Фінансово-економічні проблеми розвитку України в умовах ринку: матеріали другої Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та науковців, м. Рівне, (26-27 лютого 2009 р.). – Рівне: РІ ВМУРОЛ «Україна», 2009. – С. 17-20.
2. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): [монографія] / Барановський О. І. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 759 с.
3. Варналій З. С. Економічна безпека: навчальний посібник / З. С. Варналій // Знання. – 2009. – 647 с.
4. Гасанов С. С. Бюджетна політика в умовах структурно-інноваційної перебудови національної економіки / С. С. Гасанов // Наукові праці НДФІ. – 2004. – Вип. 6(29). – С. 63.
5. Доценко І. Грошово-кредитна безпека як складова фінансової безпеки держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/4127/1/Dotsenko_statya.pdf
6. Загорський В. С. Бюджетно-податкова система: теорія і практика: [монографія] / Загорський В. С. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2006. – 306 с.
7. Іванов Ю. Б. Податкова безпека: сутність та умови забезпечення / Ю. Б. Іванов, Ю. В. Бережна // Економіка розвитку. – 2010. – 2(54). – С. 9-11.
8. Кульпінський С. В. Фіскальні наслідки державної підтримки проблемних банків / С. В. Кульпінський // Наукові праці НДФІ. – 2009. – № 1(46). – С. 118-125.
9. Островерха Р. Е. Прибуткове оподаткування страхових компаній: досвід та напрямки удосконалення / Р. Е. Островерха // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. – 2009. – 80-84 с.
10. Піщанська В. В. Вплив відмивання брудних грошей на національну фінансову безпеку України [Електронний ресурс] / В. В. Піщанська // Магістеріум. – 2009. – Випуск 35. – Режим доступу: http://www.library.ukma.kiev.ua/elib/Mahisterium/MAG_ISSUE35_2009_economy/08_pishchanska_vv.pdf
11. Показники середніх мінімальних зарплат по Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pensia.ua/ua/baza-znan/pensiyna-enciklopedia/item/485-pokaznyky-serednikh-zarobitnykh-plat-po-ukraini>
12. Ревенко А. Асиметрії регіонального розвитку [Електронний ресурс] / А. Ревенко // Дзеркало тижня. – 2006. – № 18(597). – Режим доступу: <http://www.dt.ua/2000/2020/53333/>.
13. Сусіденко Ю. В. Проблеми та перспективи розвитку страхового ринку України [Електронний ресурс] / Ю. В. Сусіденко, О. В. Шкрібета. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/76068.doc.htm
14. Country List Government Debt to GDP [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/country-list/government-debt-to-gdp>